

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

DIOK-pilotin taustaa ja tavoitteita

DIOK-Aloitusseminaari 6.6.2022

Kristina Kaihari, opetusneuvos
Tiina Kärkkäinen, erityisasiantuntija
Yleissivistävä koulutus

POPS2016: keskiössä

OPPILAIKEN DEMOKRAATTISTA OSALLISUUTTA EDISTÄVÄ JA YHTEISÖLLISYYTTÄ VAHVISTAVA TOIMINTAKULTTUURI

= Koulun kaikki rakenteet ja toiminnot edistävät TODELLISTA demokratiakulttuuria

Tavoitteena **positiivinen**, keskinäiseen vuorovaikutukseen kannustava **välittävä ilmapiiri**, joka edistää

- jokaisen osallisuutta sekä innostaa osallistumaan ja vaikuttamaan
- **oma-aloitteisuutta**, vastuuntuntoa ja yhdessä tekemistä

Lisätä **tietoja, taitoja, valmiuksia** ja **rohkeutta** lähiyhteisössä ja yhteiskunnassa vaikuttamiseen: **Yhteiskunnallinen osaaminen, aktiivisen kansalaisen taidot**

- **Demokratiataitojen harjoittelu käytännössä!**

LUOKKA, OPPILASKUNTA, KOULU, LÄHIYHTEISÖ, SUOMALAINEN YHTEISKUNTA, GLOBAALI MAAILMA

Miten osallisuutta edistävä toimintakulttuuri muodostuu?

Positiivisuus – ystävällisyys
– ilo – viihtyisyys

Hyvät tavat – reiluus –
kunnioitus – VÄLITTÄMINEN!

KOHTAAMINEN!

Vuorovaikutus

**Yhdessä
toimimisen
tavat**

**Koulun 'henki',
ilmapiiri**

Turvallisuus -
Välitön puuttuminen
epäasiallisuuksiin

Innostus – kannustus –
'pöhinä'

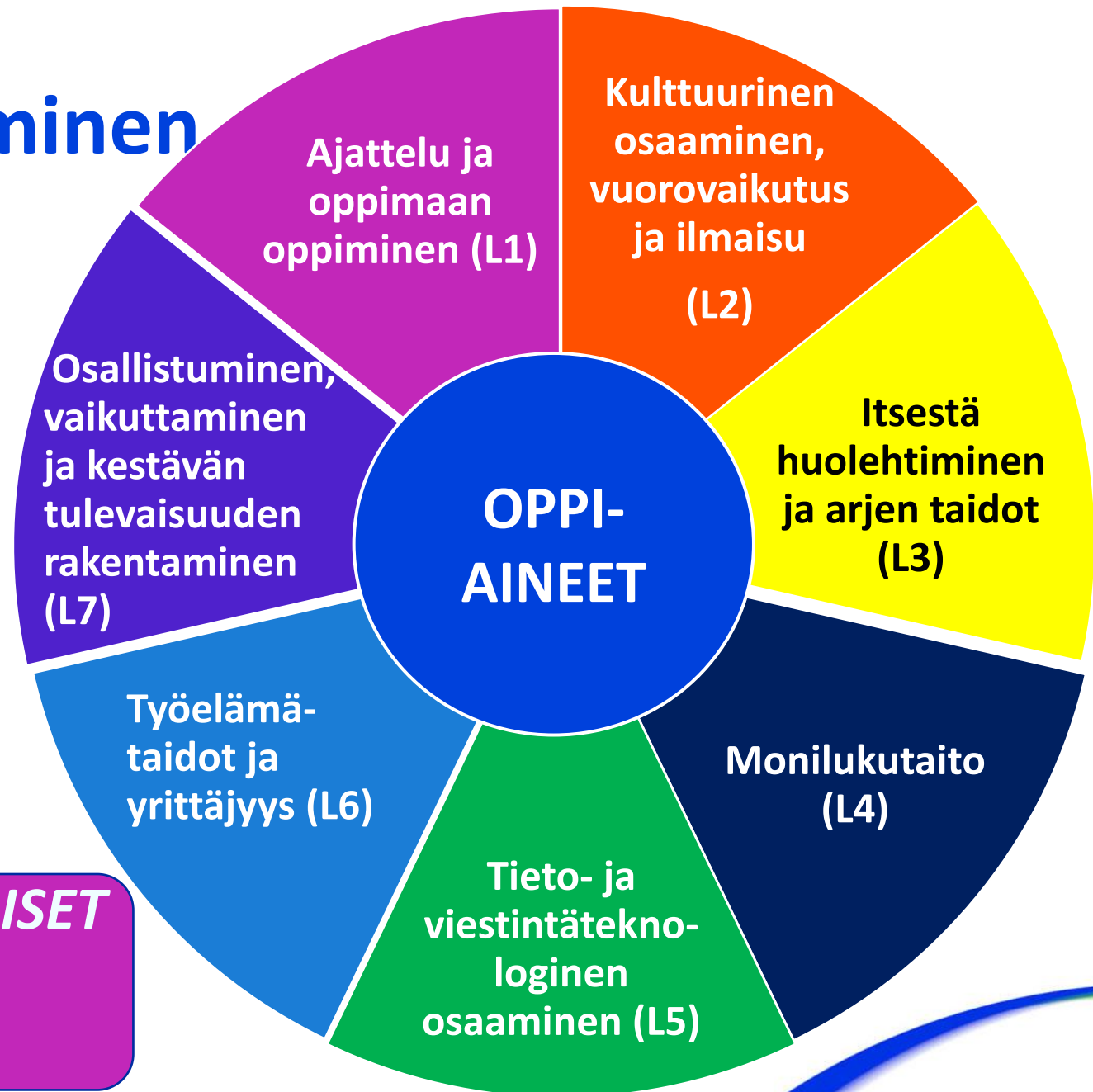
Yhteisiin sopimuksiin
sitoutuminen

POPS 2016

Laaja-alainen osaaminen eli kompetenssit

Laaja-alainen osaaminen sisältää:

- tiedot
- taidot
- arvot
- asenteet
- tahto

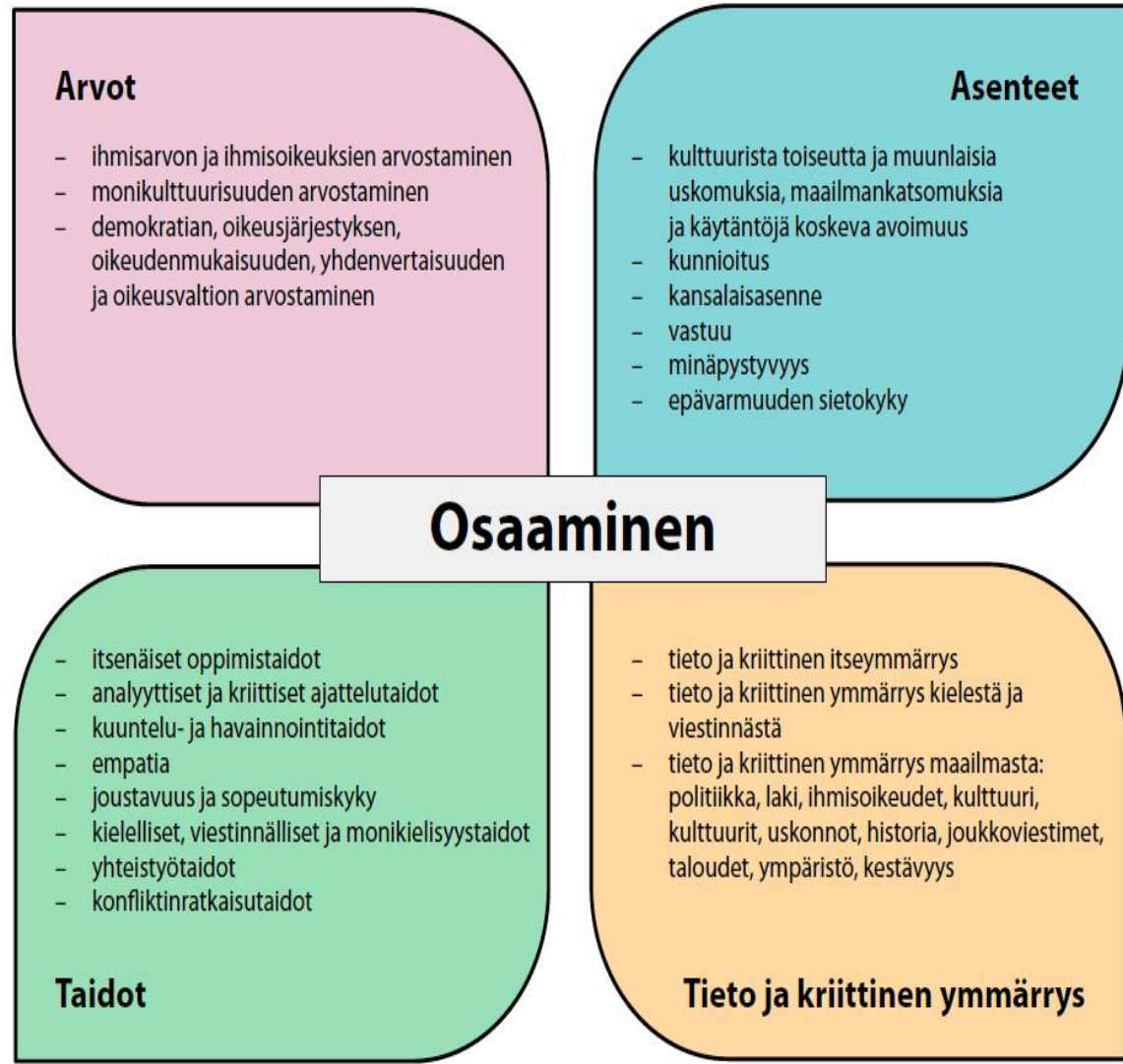
**ERI OPPIAINEET – MONIALAISET
OPPIMISKOKONAISUUDET
(MOK)**

2014 POPS

Demokraattinen ja osallistava toimintakulttuuri "WHOLE SCHOOL APPROACH"

EUROOPAN NEUVOSTON DEMOKRATIAKOMPETENSSIEN VIITEKEHYS, RFCDC (2018)

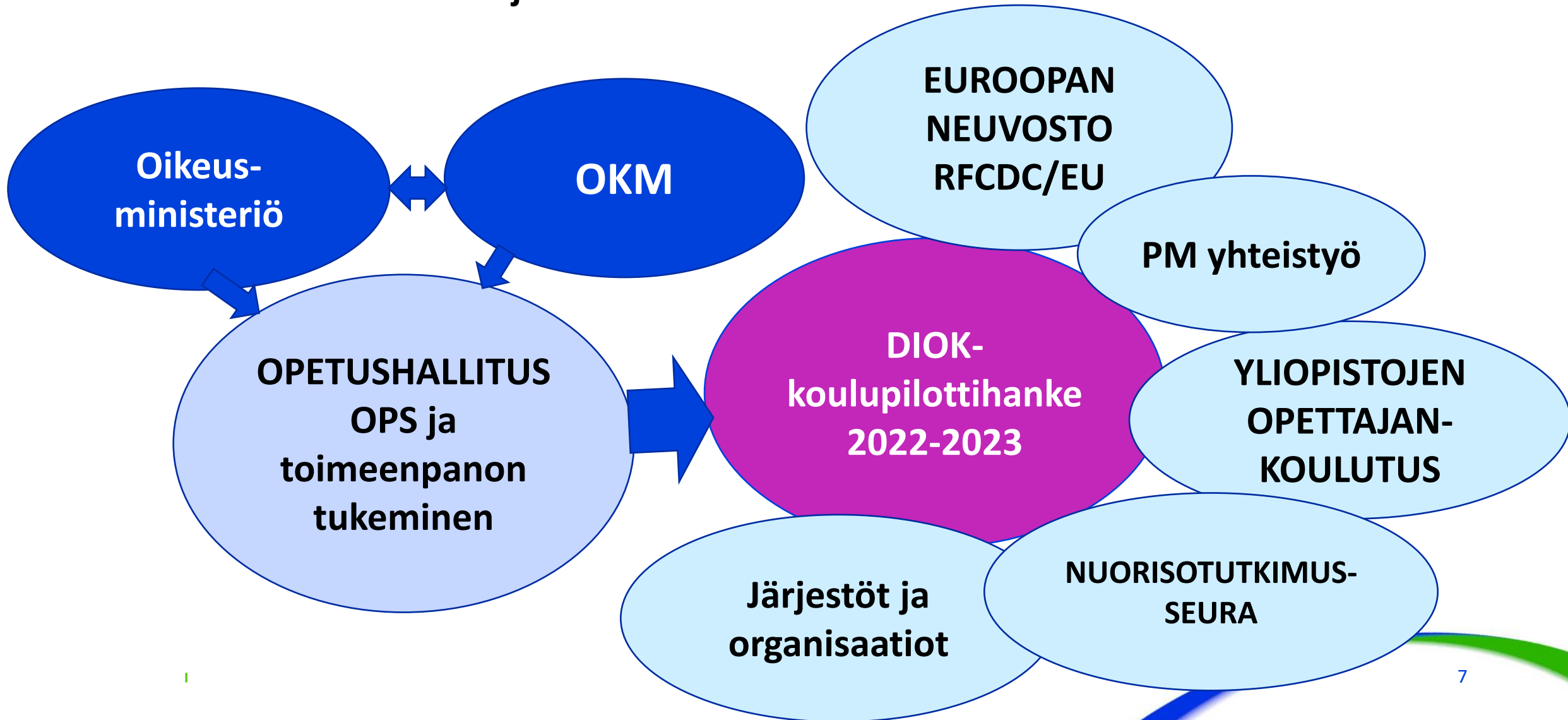

KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEET

1 EI KÖHYHYTTÄ	2 EI NÄLKÄÄ	3 TERVEYTTÄ JA HYVINVOINTIA		
4 HYVÄ KOULUTUS	5 SUKUPUOLTEN TASA-ARVO	6 PUHDAS VESI JA SANITAATIO	7 EDULLISTA JA PUHDASTA ENERGIAA	#Agenda2030 #GlobalGoals
8 IHMISARVOISTA TYÖTÄ JA TALOUSKASVUA	9 KESTÄVÄÄ TEOLLISUUTTA, INNOVAATIOITA JA INFRASTRUKTUUREJA	10 ERIARVOISUUDEN VÄHENTÄMINEN	11 KESTÄVÄT KAUPUNGIT JA YHTEISÖT	12 VASTUULLISTA KULUTTAMISTA
13 ILMASTOTEKOJA	14 VEDENALAINEN ELÄMÄ	15 MAANPÄÄLLINEN ELÄMÄ	16 RAUHAA JA OIKEUDENMUKAISUUTTA	17 YHTEISTYÖ JA KUMPPANUUS

Demokratia- ja ihmisoikeuskasvatus sekä oppilaiden osallisuuden edistäminen/DIOK-pilottikouluhanke

Hallituksen Demokratiaohjelma 2025

Kevät 2022

- Valtionavustushaku oli auki 23.3.-27.4.2022, hakemuksia tuli yhteensä 18 kpl.
- Opetushallituksen sivuilla julkaistiin 23.3. [kokonaisuus demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen hyvistä käytänteistä kasvatuksessa ja opetuksessa](#)
- Valtionavustuksesta järjestettiin info kaikille asiasta kiinnostuneille Teamsissa 30.3.
- Toukokuussa 2022 hankkeeseen valittiin yhdeksän peruskoulua, rahaa jaettiin yhteensä 185 000€.

Hankkeeseen valitut koulutuksen järjestäjät ja hankkeet:

- Helsingin yliopisto - Yhdessä vaikutamme
- Kemi - Vaikuttamalla vahvaksi - osallistumalla yhdessä olemme enemmän
- Kokkola - Isokylän koulu/ yhtenäiskoulu yhteiseksi
- Nakkila - Demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen pilotti peruskouluille 2022-2023
- Parainen - Lapset ja nuoret Varsinais-Suomen kestävyystyön kirittäjinä
- Pori - Morgondagens världsmedborgare
- Porvoo – Vi!
- Sipoo - Osallisuudella ja demokratiolla hyvinvointia jokaiselle sipoolaiselle oppilaalle
- Tuusula - Uskalla olla, näkyä ja tulla kuulluksi! – Demokratiaa, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä vahvistamassa

Lukuvuosi 2022-2023

1. Opetushallituksen sivuille oma sivusto pilottihankkeelle julkaistaan elokuussa 2022
2. Määräajoin yhteisiä tapaamisia, kokemusten jakamista ja edistymisen seuraamista
3. Etätapaaminen **23.8. klo 15-16.30** Teamsissa opettajankoulutuslaitosten kanssa
4. Syys- lokakuussa Tiinan vierailut jokaisella mukaan valitulla koululla
5. Yhteinen seminaari marraskuussa 2022
6. Väliraportti hankkeesta vuoden 2022 loppuun mennessä
7. Yhteispohjoismainen seminaari keväällä 2023
8. Hanke päättyy 30.6. 2023 ja loppuraportti hankkeesta 30.8.2023 mennessä

Rahoituksen käyttö- esimerkki päätöksestä

- Avustuksen käytölle on asetettu rahoittajien toimesta seuraava aikataulu, josta ei voida poiketa:
  - Avustuksesta vähintään XXXX € tulee käyttää 31.12.2022 mennessä ja raportoida Opetushallitukselle väliselvityksenä 28.2.2023 mennessä.
  - Määräraha tulee käyttää kokonaisuudessaan 30.6.2023 mennessä ja raportoida Opetushallitukselle loppuselvityksenä 30.8.2023 mennessä.
- Opetushallitus lähettää yhteyshenkilöille väliselvityspyynnön tammikuussa 2023

Viestintä

- Hankkeen omat kotisivut Opetushallituksen sivuilla aukeavat elokuussa.
- Hankesivut päivittyvät lukuvuoden 2022-2023 ajan.
- Sivustolla julkaistaan jokaisen hankkeen yhteenveto kesällä 2023.
- Jokainen koulu viestii hankkeestaan mahdollisimman paljon lukuvuoden aikana omissa viestintäkanavissaan.
- Sosiaaliseen mediaan yhteinen # ja ajatuksia viestinnästä Padletissa:

<https://padlet.com/tiinamkarkkainen/oo1a3kndu6klfami>